

* * *

יוסי גמזו

בְּלִילוֹת עַל הָעֲנִי בְּלִילוֹת שֶׁל חֶרֶף זֶה

הִקְרָה הַזֶּה שְׂרָשְׁעוֹתָו פּוֹגֵשֶׁת
כָּל לַיִל סִגְרִיר שְׁנַיִם מְנַקְּשׁוֹת
שֶׁל יָלֵד-עֲנִי שְׂאֵמוֹ נוֹאֶשֶׁת
וְשִׂאֲבִיו, בְּעִבּוּדוֹת קָשׁוֹת
גּוֹמֵר אֶת בְּרִיאֹתוֹ הַמְתַּרְוֶשֶׁשֶׁת
אֲךָ לֹא גּוֹמֵר שׁוֹם חֶדֶשׁ בְּלִי שְׁשׁוּט-
הַדְּחֵק מְזַכֵּיר כִּי אֵין מִפְּלֹט מְרֻשֶׁת
עֲנִיָּן שֶׁל הַשְּׂכָבוֹת הַחֲלָשׁוֹת, –
הִקְרָה הַזֶּה שֶׁדִּקְרִיתוֹ מְרַגֶּשֶׁת
בְּחֶרֶף זֶה, מְרַה וְאֲנוּשָׁה,
מַעֲיֵד לֹא רַק עַל חֶרֶף דֵּל בְּגֶשֶׁם
כִּי אִם סוּף-סוּף גַּם עַל חֶסְרוֹן-בוּשָׁה
שֶׁל אֶרֶץ שְׂאֵינְנָה מִתְבַּיֶּשֶׁת
בְּמַה שְׂמִכְרָסֵם בַּה עַד שְׂרָשָׁה.

מִמַּחֵי עוֹלָם-הַחַי, שְׂבַמְפָּגִיעַ
מִתְרִים בְּנוֹ שְׁלֹא נִפְתָּה לְנַחַל
אֶת הַטְּעוֹת הַקְּלָסִית שֶׁעַל פִּיהָ
טוֹמְנוֹת בְּנוֹת-יַעֲנָה רֹאשׁוֹן בַּחֹל
אוֹמְרִים כִּי הַמְנַהֵג הַזֶּה הַכְּרוֹנִי
נִפּוֹץ דּוֹקָא בְּסוּג שֶׁל בְּנֵי-אָדָם
הַטּוֹעֲנִים בְּאֶפֶן פְּרִינְצִיפִיוֹנִי
(כִּי הֵם עֲצָמָם שְׂבַעִים וּמַעוֹדָם
לֹא חָשׂוּ עַל בְּשָׂרָם מִחֶסֶד דְּרִקוֹנִי
בְּכָל גּוֹפָם, נִפְשָׁם וּמְאָדָם
כְּמוֹ עוֹלָם, כְּמוֹ קְפוּחַ וּכְמוֹ עֲנִי)
כִּי אֵין דְּלוֹת בְּאֶרֶץ, לְהַדְרֵם.

וְכֵן גַּם, לֹא מְזַמֵּן, לְמִשׁוֹשׁ לְבָנוֹ
מִנְכַּ"ל מְשֻׂרֵד הַרְוֹחָה טְרַח
לְטַעַן כִּי עֲנִי שֶׁל קְטִינִים אֵינְנו
קִיִּם בְּיִשְׂרָאֵל, עוֹרְבָא פְּרַח –
בְּעוֹד שְׂפִתָּע, בְּיַמֵּינוֹ אֱלֹה
קְבָעָה, כְּשִׂאת עֵינֶיהָ לֹא עֲצָמָה
הַמוֹעֲצָה לְמַעַן שְׁלוֹם הַיָּלֵד
כִּי הַמְדִינָה פּוֹרְקֵת מַעֲצָמָה
אֲחֵרִיוּתָהּ לְבְנֵי-הַקְּפוּחִים פֹּה
שֶׁל אֵי סְכוּי וְהַזְדַּמְנוֹת שׁוּה
שֶׁלֹּא כְּמוֹ זֹאת שֶׁל בְּנֵי-הַטְּפוּחִים פֹּה
שֶׁלֹּא רוֹאִים מִמְטָר אֶת טִיבָה
שֶׁל אֶפְלִיָּה שְׂבָה פּוֹרְחִים בְּעֲצָם
עַל מְשֻׁכְרוֹת-עֵתָק, מְנַהֲלִים
שְׂכָשָׁל נְהוּלֵי שָׁבוּ הֵם סְפָצִים

הורס חֲבֵרוֹת-עֲנָק, בְּתִי-חֹלִים
וְאֵת חֲסִנָּה הַמוֹסְרִי שֶׁל אֶרֶץ
מִכַּת קִפִּיטְלִיזִם חֲזִירִי
שֶׁהַמָּסֵד אֵינוֹ עוֹמֵד בַּפֶּרֶץ
לְבָלֵם אֶת יִשׁוּמוֹ הָאֲכֹזְרִי.

וְאִם לֹא דִי בְּכֶךְ הִנֵּה הוֹדִיעַ
דְּוֹו"ח שֶׁל בְּטוּחַ לְאֹמִי
כִּי עַל-גְּזֵרוֹת-תְּקָצִיב-חֶדֶשׁ מַגְבִּיָּה
אֶת רַף דְּלוֹת הַסֶּקֶטוֹר (אֶלֶּא מִי?)
שֶׁל אֵלֶּה שְׁשֻׁכְרָם הַטְּרָגִי-קוֹמִי
הוּא שְׁכַר-חֶרְפָּה מִשְׁפִּיל מִמֶּשׁ כָּל יוֹם
וּמִצְבֵּם הַסּוֹצִיּוֹ-אֶקוֹנוֹמִי
כְּלוֹא בְּסֵד הָעֲנִי הָאִים
וְשׂוֹר-אוֹצֵר שְׁבִמְחֹה שֶׁל חֶשֶׁף
מוֹמִיו שֶׁל תְּאֲצִיזִים מִמְשַׁלְּתִי
שָׂאֵל לְפָנָי בְּחִירוֹת: "אֵיפֹה הַכֶּסֶף?" –
כִּיּוֹם, שֶׁהוּא בְּסִטְטוּס מִמְלֻכְתִּי,
מוֹרִיד פֹּה אֶל מִתְחַת קו-הָעֲנִי
שְׁלוֹשִׁים וְחֲמִשָּׁה אֲלָפֵי קִטְיִנִּים
שְׁעָה שְׁקֶמֶץ בְּעֲלֵי מִילִיוֹנִים
תּוֹפְחִים עַל חֲשִׁבוֹנָם וְנִהְנִים
מִן הָעֲבֹדָה הַיְדֵאִית שְׁפָכֵד
אוֹתָן גְּזֵרוֹת מוֹרִיד כָּאֵן לְטִמְיוֹן
דְּלִים גְּזוּלִים, בְּמָקוֹם שְׂדִין יִקָּב אֶת
הַר רוֹחִיו שֶׁל עֲשִׂירוֹן עֲלִיוֹן.

וּמִי שֵׁשׁ בּוֹ קֶצֶת מִצְפוֹן וַיִּשָּׂר
צָרִיף לְזַעַק זֹאת דוֹגְרִי, בְּקוֹל רֶם
שְׁחָבֵר נִצְלָנִי שְׁעַת-הַכֹּפֶר
שֶׁל טְרוֹם-בְּחִירוֹת, עֵת בְּפִיהֶם הַחֶרֶם
הַפֶּעַר הַגָּדֹל בֵּין מִי שֵׁשׁ לוֹ
וּמִי שֵׁאִין לוֹ שׁוֹם קִיּוֹם אַחֵר
מְלֻבֵד דְּלוֹת – חֲתִיב לְהַתְּבַיֵּשׁ לוֹ
בְּמֶה שֶׁהֵם בְּגָדוּ בּוֹ בְּבוֹחֵר
כְּשֶׁהֵם מְכָרוּ לוֹ בְּלוֹף מִתְעַתֵּעַ
בְּאֶרֶץ שֶׁשְׁעוֹר דְּלִיָּה רַב
וּכְבֵּר הוּא הַגָּדוֹל בֵּין אֲרֻצוֹתֶיהָ
שֶׁל כְּלָלֵת אַמּוֹת הַמַּעֲרָב.

וְלֹא יוֹעִילוּ הַכְּחָשׁוֹת-הַהֶבֶל
שֶׁל אֵלֶּה הַטּוֹמְנִים רֵאשִׁים בַּחוּל,
רַק קְרִבְנוֹת הָעֲנִי וְהַסֶּבֶל
חֲשִׁים מֶה שֶׁעֲלָיו כָּאֵן אֵין לְמַחֵל
וְרַק מִי שְׁאוּהַב בְּלֵב וְנִפְשׁ
אֶת הַמְּדִינָה הַזֹּאת יוֹדֵעַ שֶׁ-
מִי שְׁרוּאָה בָּהּ עוֹל, מוֹם אוֹ רִפְשׁ
אֶף פֵּעַם לֹא שׁוֹתֵק וְלֹא מַחְשָׁה.